

Toelichting beleidsrijke onderwerpen Omgevingsbeleid

**Bijlage bij GS-brief 'Beleidsrijke onderdelen van het Omgevingsbeleid'
(PZH-2018-662112460)**

Inleiding

In dit document zijn de beleidsrijke onderdelen van het Omgevingsbeleid beschreven. Dit zijn beleidswijzigingen die wel al eerder met u zijn besproken, maar waarover u nog niet heeft besloten. Het betreft beleidswijzigingen die voortkomen uit de Visie Rijke Groenblauwe Leefomgeving en beleidsaanpassingen voor kantoren, verstedelijking en de wegen- en vaarwegenverordening.

Inhoud

Beleidsrijk vanuit Ontwerp-visie Rijke Groenblauwe Leefomgeving	3
Gezonde leefomgeving.....	3
Binnenstedelijk groen.....	3
Behoud en versterking biodiversiteit	4
Recreatie en groenbeleving.....	5
Verstandig omgaan met (de gevolgen van) bodemdaling in de slappe veen- en/of kleigebieden.	5
Programma Stikstof.....	6
Beleidsrijk vanuit Kantoren	7
Juiste kantoor op de juiste plek.....	7
Verordening artikel Kantoren.....	9
Paragraaf Kantoren in het Programma Ruimte.....	9
Beleidsrijk vanuit Verstedelijking	13
Verstedelijking en wonen.....	13
Beleidsrijk vanuit Wegen- en Vaarwegen	14
Verordening artikel Wegen- en Vaarwegen.....	14

Beleidsrijk vanuit Ontwerp-visie Rijke Groenblauwe Leefomgeving

Proces en participatie leidend tot de beleidswijziging:

De ontwerpvisie Rijke Groenblauwe Leefomgeving betreft een beleidsrijke uitwerking als onderdeel van het nieuwe Omgevingsbeleid van de provincie. Volgens de uitgangspunten van het Omgevingsbeleid vloeit de Visie Rijke Groenblauwe Leefomgeving voort uit een dialoog met honderden netwerkpartners. Vele bijeenkomsten hebben bijgedragen aan een gezamenlijke visie van de netwerkpartners en de provincie. Daarmee is een ambitieuze visie ontstaan waarvan is geconstateerd dat de uitwerking ook in samenwerking met de partners moet plaatsvinden. Daarmee werkt de provincie Zuid-Holland samen met andere overheden, maatschappelijke organisaties, bedrijfsleven, kennisinstellingen en bewuste burgers aan de meest Rijke Groenblauwe Leefomgeving in een verstedelijkt gebied van Europa.

De uitwerking van de visie krijgt vorm in een Uitvoeringsagenda. Hiervoor gaan wij met onze netwerkpartners en de landschapstafels in gesprek voor een gebiedsgerichte invulling van de ambitie Rijke Groenblauwe Leefomgeving.

Gezonde leefomgeving

Was:

Bestond nog niet

Wordt:

We streven naar het voorkomen en verminderen van stress-gerelateerde ziektes door het aanbieden van verschillende soorten groen (bos, park, recreatierreinen) én het aanbieden van verschillende recreatieve mogelijkheden in het groen en op het water. Samen met partners werken we mee aan een verhoging van de levensverwachting in verschillende wijken. Hiertoe ontwikkelen we onder andere een platform voor alle groeninitiatieven.

Nieuwe maatregelen binnen 'Gezonde leefomgeving':

- Ontwikkelen platform groeninitiatieven Realisatie: Samen met onze partners ontwikkelen wij een platform waarin groeninitiatieven bekend zijn, gebundeld bereikbaar zijn, ervaringen worden gedeeld en partijen elkaar inspireren. Hierdoor worden ook de groeninitiatieven beter zichtbaar.

Binnenstedelijk groen

Was:

Bestond nog niet

Wordt:

Binnenstedelijk realiseren wij gezamenlijk met de steden een fijnmazig groenblauw recreatief netwerk van groenblauwe schoolpleinen, groenblauwe daken, groenblauwe winkelcentra, groenblauwe bedrijfsterreinen en parken. Een netwerk op het niveau van het landschapspark Zuidvleugel dat zich uitstrekt tot buiten de stadsranden met als drager het karakteristieke

cultuurhistorische watersysteem van Zuid-Holland met lijnen als de Rotte, Vliet, Schie en Oude Rijn. Hiertoe worden de mogelijkheden verkend van een groennorm en een groenfonds

Nieuwe maatregel binnen 'Binnenstedelijk groen':

- Gezamenlijk met steden ontwikkelen groennorm. Realisatie: Voor het ontwikkelen van een groenblauwe leefomgeving in en om de stad werken wij samen met de steden aan een groennorm. Een kwalitatieve en kwantitatieve groennorm voor verschillende te onderscheiden gebieden. Deze geeft richting aan natuur-inclusieve nieuwbouw, renovatie en het klimaatbestendig maken van woningen; de basiskwaliteit aan groen van woon- en werkgebieden en de toegankelijk van groen.
- Onderzoeken mogelijkheden inzetten geldstromen. Realisatie: Samen met onze partners gaan wij de mogelijkheden van het gezamenlijk inzetten van geldstromen voor groenblauwe ontwikkelingen onderzoeken. Dit betreft het samenbrengen van gelden uit verschillende sectoren, waarbij de opgave in een gebied centraal staat.
- Participatie voor versterking biodiversiteit in de stad. Realisatie: Gezamenlijk versterken wij biodiversiteit en participatie in de stad door het creëren van veel variatie aan (klein- en grootschalige) stedelijke biotopen en ondersteunen burgerinitiatieven en programma's als steenbreek, bijenlandschap en stadslandbouw.

Behoud en versterking biodiversiteit

Was:

Het provinciale beleid is gericht op het behouden, herstellen en op langere termijn vergroten van de biodiversiteit in Zuid-Holland, inclusief de biodiversiteit van de bodem. Daarmee wordt niet alleen een belangrijke bijdrage geleverd aan het in stand houden van de Europese en mondiale biodiversiteit, maar ook aan andere maatschappelijke doelen. Zo zijn koppelingen mogelijk met een aantrekkelijk en klimaatbestendig woon- en vestigingsklimaat, waterveiligheid en waterkwaliteit, recreatie en het tegengaan van bodemdaling. Om dit doel te bereiken zet de provincie in op duurzaam beheer, bescherming en voltooiing van de het Natuur Netwerk Nederland en meer natuurwaarden op boerenland en in recreatiegebieden.

Wordt:

Het provinciale beleid is gericht op het behouden, herstellen en op langere termijn vergroten van de biodiversiteit in Zuid-Holland, inclusief de biodiversiteit van de bodem. Om dit doel te bereiken zet de provincie in op duurzaam beheer, bescherming en voltooiing van de het Natuur Netwerk Nederland, meer natuurwaarden op boerenland en in recreatiegebieden. De actieve bescherming van soorten geven we vorm en inhoud aan de hand van 40 icoonsoorten en binnen het faunabeheer hebben we aandacht voor tijdig beheer om de (welzijns-)effecten van dieren op de langere termijn te borgen. We ontwikkelen samen met de stakeholders een integrale visie voor alle gebieden (met Natura 2000, Natuur Netwerk Nederland, agrarisch natuurbeheer als vertrekpunt) waarbij we de systemische, ecologische en hydrologische samenhang van gebieden met de omgeving integraal versterken. De druk op kernen van natuurgebieden is gereguleerd door de ontwikkeling van toeristische- recreatieve magneetplekken, waar ondernemers extra waarde creëren.

Nieuwe maatregelen binnen 'Behoud en versterking biodiversiteit':

- Gebiedsprocessen en dijkenvisie. Realisatie: Binnen lopende gebiedsprocessen en aan de hand van de richtpunten ruimtelijke kwaliteit en de dijkenvisie worden de mogelijkheden tot bevordering van de ecologie benut.

Recreatie en groenbeleving

Was:

De provincie draagt bij aan voldoende, gevarieerd, nabij, bekend en beleefbaar groen

Wordt:

De beleving van het landschap en erfgoed neemt verder toe, de provincie ontwikkelt en verbindt hiervoor onder meer regio's van wereldklasse voor waterrecreatie (Nationaal Park Biesbosch Haringvliet en Hollands Plassengebied) en verbindt de vaarnetwerken in- en om de stad. En bevordert dit door het stimuleren van duurzame waterrecreatie en meerdaags verblijf op het water.

Nieuwe maatregelen binnen 'Recreatie en groenbeleving':

- Gebiedsprocessen en dijkenvisie. Realisatie: Binnen lopende gebiedsprocessen en aan de hand van de richtpunten ruimtelijke kwaliteit en de dijkenvisie worden de mogelijkheden tot bevordering van de ecologie benut.

Verstandig omgaan met (de gevolgen van) bodemdaling in de slappe veen- en/of kleigebieden

Was:

De provincie kiest ervoor om verstandig om te gaan met (de gevolgen van) bodemdaling. Afhankelijk van omstandigheden is dit meebewegen of tegengaan. Uitwerking hiervan gebeurt langs de vier strategische lijnen "kennen", "doen", "communiceren" en "kunnen kiezen", die zijn uitgewerkt in het provinciaal Programma Bodemdaling 2016-2019 en de GS brief aan de Provinciale Staten van 2018 (n.a.v. motie 749 over bodemdaling).

Wordt:

Met alle belanghebbende partners beperken wij de maatschappelijke kosten van bodemdaling in diepe veenweiden (riolering, wegen, leidingen, funderingen, waterbeheer, veenoxidatie), bieden perspectief voor de melkveehouderij en behouden het kenmerkende polderlandschap.

Programma Stikstof

Was:

De provincie draagt medeverantwoordelijkheid voor het interbestuurlijke Programma Aanpak Stikstof om: de depositie terug te dringen, ruimtelijke en economische ontwikkeling mogelijk te maken en natuurherstel te realiseren

Wordt:

De provincie wil onder andere vanuit de medeverantwoordelijkheid voor het interbestuurlijke Programma Aanpak Stikstof (PAS) in samenwerking met partners de stikstofdepositie van de landbouw – maar ook van de industrie en verkeer – langdurig en stevig terugdringen, ruimtelijke en economische ontwikkeling mogelijk maken en natuurherstel realiseren.

Beleidsrijk vanuit Kantoren

Proces en participatie leidend tot de beleidswijziging

Regio's, kantoorgemeenten, experts, eigenaren en beleggers zijn in verschillende klankbordgroepen betrokken geweest bij het opstellen van de behoefteramingen die het kwalitatieve en kwantitatieve kader bieden voor de nieuwe beleidslijnen. Daarnaast zijn partners betrokken geweest bij de discussienotitie kantoren en de opgestelde GS uitvraag aan de regio's voor het opstellen van regionale visies kantoren. Zowel de discussienotitie als de uitvraag voor regionale kantorenvisies zijn besproken met de Statencommissie R&L.

Juiste kantoor op de juiste plek

Was:

Bij het vorige kantorenbeleid was sprake van 13 kantorenconcentratieplaatsen, die allemaal dezelfde status hadden en scienceparken waar nieuwe kantoren zich konden vestigen. In regionale visies konden regio's regionale locaties toevoegen, waar zich nieuwe kantoren zich mochten vestigen, mits passend binnen de behoefteramingen. Over de gehele linie was er een teveel aan kantoren en een hoge leegstand.

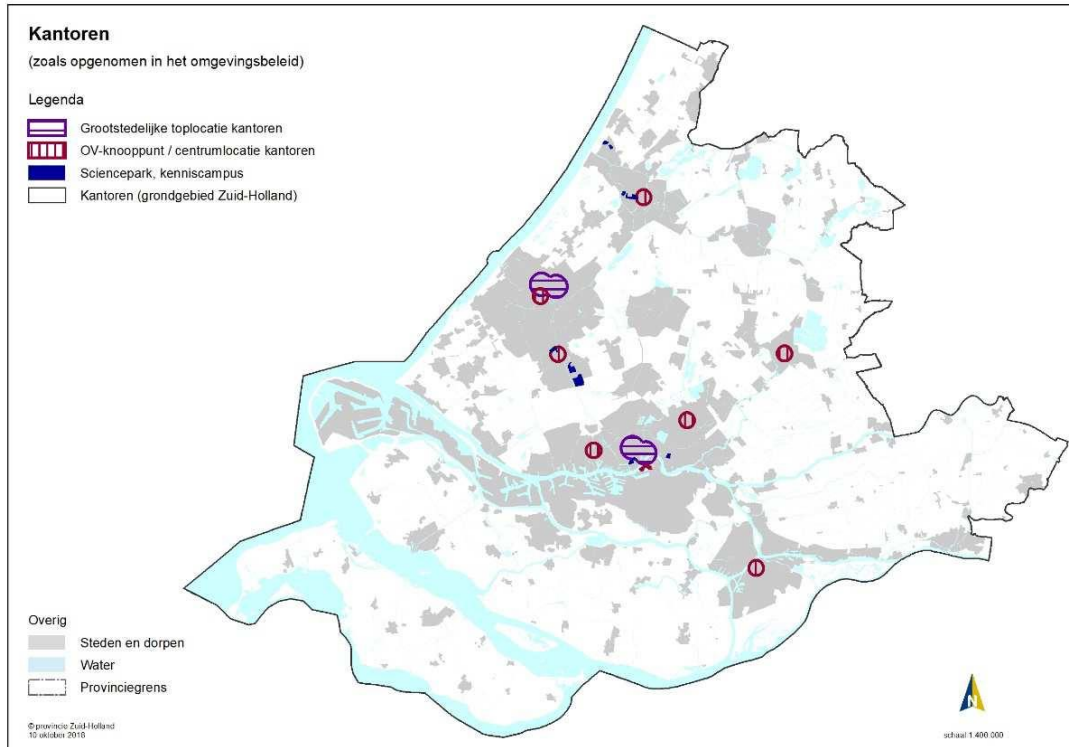
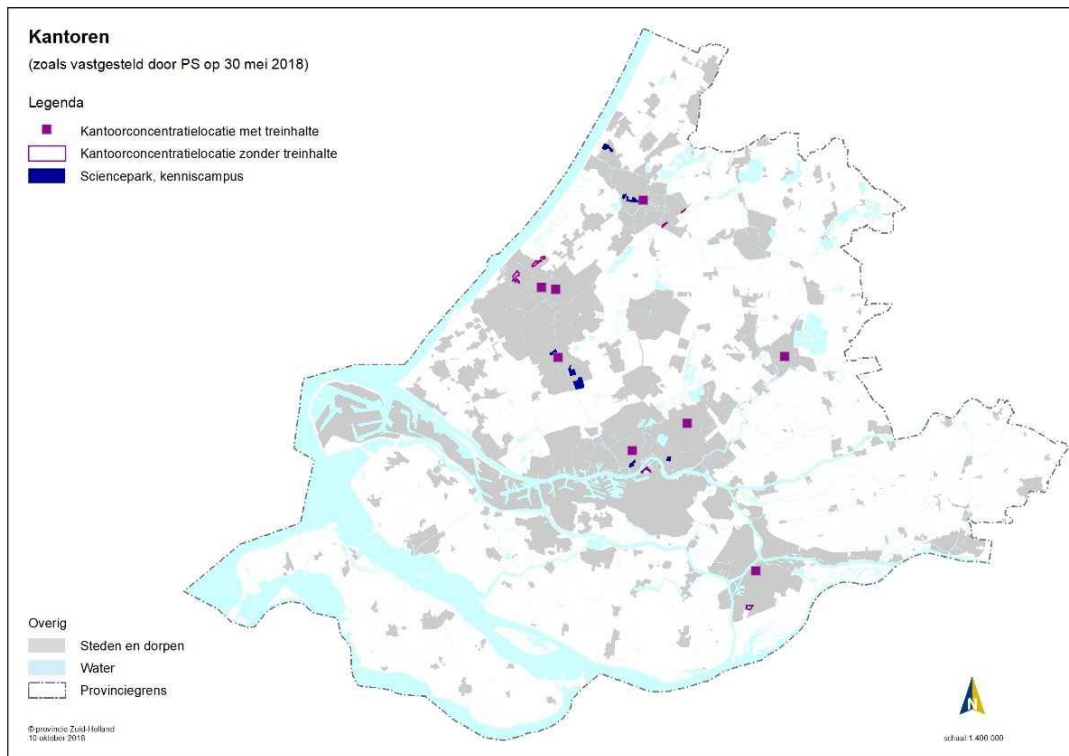
Wordt:

In het nieuwe kantorenbeleid is sprake van een kantorenstructuur met een viertal typen kantoren waar verschillende ontwikkelperspectieven aan gekoppeld zijn. Hiermee kunnen we beter inspelen op de ontstane tweekoppigheid van de markt. Deze tweekoppigheid bestaat eruit dat er enerzijds een behoefte is aan toevoeging van kwalitatief goed en modern kantorenaanbod op de toplocaties en anderzijds een reductie van incourant aanbod en het overschot aan plancapaciteit op minder courante plekken. Waar in de ene categorie (grootstedelijke toplocaties/centrumlocaties) sprake is van uitbreidingsmogelijkheden, ligt er in de andere categorie (snelweglocaties) een reductieopgave. In de beleidsbeslissing kantoren, het programma ruimte en de verordening ruimte is dit uitgebreider beschreven.

Nieuwe maatregelen binnen 'Ontwikkeling kantoren':

In de uitvraag voor regionale visies wordt meer aandacht gevraagd voor herprogrammering op basis van de meest recente behoefteramingen, het versterken van de toplocaties, de bestaande voorraad, de aanpak van leegstand/overaanbod aan plancapaciteit en de duurzaamheid van kantoren.

Kaart-updates

Verordening artikel Kantoren

Was:

Bij het vorige kantorenbeleid was sprake van 13 kantorenconcentratielocaties, die allemaal dezelfde status hadden en scienceparken waar nieuwe kantoren zich konden vestigen. In regionale visies konden regio's regionale locaties toevoegen.

Wordt:

In het nieuwe kantorenbeleid is sprake van een kantorenstructuur met een viertal typen kantoren waar verschillende ontwikkelperspectieven aan gekoppeld zijn. Hiermee kunnen we beter inspelen op de tweekoppigheid van de markt. Deze tweekoppigheid bestaat eruit dat er enerzijds een behoefte is aan toevoeging van kwalitatief goed en modern kantorenaanbod op de toplocaties en anderzijds een reductie van incurant aanbod en het overschot aan plancapaciteit op minder courante plekken. Waar in de ene categorie (grootstedelijke toplocaties/centrumlocaties) sprake is van uitbreidingsmogelijkheden, ligt er in de andere categorie (snelweglocaties) een reductieopgave. In de beleidsbeslissing kantoren, het programma ruimte en de verordening ruimte is dit uitgebreider beschreven.

Paragraaf Kantoren in het Programma Ruimte

Operationeel doel	Nieuwe kantorenontwikkelingen bundelen binnen de hoofdstructuur voor kantoren concentratielocaties
Realisatiemix	Verordening Afspraken in REO verband Uitvoeringsstrategie Regionale Economie

Juiste kantoor op de juiste plek

In de provincie bevindt zich een grote voorraad bestaande kantoren, alleen niet altijd kwalitatief voldoende en niet altijd op de juiste plek. De kantorenmarkt wordt steeds tweekoppiger. Aan de ene kant is toevoeging van kwalitatief goed en modern aanbod van kantoorruimte nodig op de toplocaties in Zuid-Holland omdat hier een tekort is. Aan de andere kant is er te veel incurant aanbod en plancapaciteit op minder courante plekken.

Van het beschikbare kantorenaanbod is maar een beperkt aandeel kansrijk in termen van verhuurmogelijkheden. De provincie streeft er vanuit haar taak naar om de leegstand te beperken door plancapaciteit te reduceren. Daarnaast willen we vanuit het principe van de uitgestoken hand een bijdrage leveren aan het verminderen van de leegstand door het herstructureren of transformeren van bestaande leegstaande kantoren.

Daarbij hanteert de provincie de onderstaande hoofdstructuur voor kantoren.

Locaties	Reikwijdte	Saldo min-max scenario (behoefte-planaanbod *1.000 m ² vvo)	Strategie
<p>Grootstedelijke toplocaties / centrumlocaties</p> <p>Den Haag CBD (Nieuw Centraal, Nieuw Centrum, Beatrixkwartier, Utrechtsebaan en binnenstad)</p> <p>Rotterdam CBD (Central District, incl. Centrum – Blaak).</p>	<p><u>(Inter)nationaal:</u> Grootstedelijke toplocaties (eersteklas, moderne kantoorlocaties in het topsegment) aangevuld met direct omliggende centrumlocaties in Rotterdam en Den Haag. Hier zijn meerdere (inter)nationale hoofdkantoren te vinden</p> <p>Beide steden hebben meer dan 3 miljoen m² vvo en een gezamenlijk marktaandeel van bijna 60% binnen totale kantorenmarkt van Zuid-Holland. De CBD's van beide steden hebben een marktaandeel van circa 25% en zijn daarmee ook zeer dominant binnen de provinciale kantorenmarkt. Op deze locaties bevinden zich bovendien meerdere (inter)nationale hoofdkantoren.</p>	<p>Circa +150.000 tot +700.000 m² vvo</p>	<p>Groei</p>
<p>OV-knooppuntlocaties en centrum/ (intercity)stationslocaties</p> <p><u>(Beperkte) Groei op:</u> Leiden Centraal (en (deel) binnenstad), Rotterdam Alexander, Schil-West (Dordrecht), Nieuw-Laakhaven HS (Den Haag)</p> <p><u>Afname planaanbod op:</u> Spoorzone Delft Centraal, Schieveste (Schiedam), Spoorzone Gouda (en (deel) binnenstad), Kop van Zuid (Rotterdam).</p>	<p><u>Provinciaal:</u> Het gaat hier om OV-knooppuntlocaties die zowel per intercity én per auto uitstekend bereikbaar zijn (<5 min snelweg) en multifunctionaliteit (mix van functies, incl. voorzieningen). Daarnaast betreft het centrum/(intercity)stationslocaties in de grotere kantoorgemeenten in Zuid-Holland.</p> <p>Feitelijk gaat het daarmee om locaties, die na de grootstedelijke toplocaties in Den Haag en Rotterdam, de meeste toekomstpotentie hebben. De kwaliteit en het onderscheidend vermogen van deze locaties is dan ook bovengemiddeld.</p>	<p>Circa -200.000 tot + 100.000 m² vvo</p>	<p>Afname planaanbod én beperkte groei op enkele locaties</p>
<p>Snelweglocaties, ov-knooppuntlocaties en overige, zoals Brainpark (Rotterdam), Fascinatio (Capelle aan den IJssel), Vijfsluizen (Vlaardingen), Amstelwijck (Dordrecht), Plaspoelpolder (Rijswijk), Rokkeveen Campus / Afrikaweg-Boerhaavelaan (Zoetermeer), Meerburgpolder (Zoeterwoude), Stationsomgeving Zwijndrecht, Bleizo (Lansingerland), Vierzicht (Leiderdorp), Stationsomgeving Alphen aan den Rijn, Stationsgebied Gorinchem, Stationspark (Sliedrecht) et cetera.</p>	<p><u>Regionaal:</u> Het gaat om snelweglocaties, ov-knooppuntlocaties (zonder intercity bereikbaarheid) en overige locaties met een gemeentegrens overschrijdend profiel. Gemiddeld genomen zijn op deze locaties vooral bedrijven met een regionale reikwijdte gevestigd. Daarbij gaat het om een mix van kleinschalige en (middel)grote eindgebruikers (vaak in een multi-tenant omgeving).</p> <p>Deze locaties kenmerken zich momenteel veelal door bovengemiddelde leegstand, beperkte multifunctionaliteit en/of zijn terug te vinden in gemeenten met een beperkte kantorenvoorraad. Het onderscheidend vermogen van deze locaties is vaak beperkt.</p>	<p>Circa - 500.000 tot -1.100.000 m² vvo</p>	<p>Fors verdunnen (afname planaanbod én bestaand aanbod)</p>

Kleinschalige kantoorruimte (in bestemmingsplannen) in kleinere kantorgemeenten en/of op bedrijventerreinen.	<u>Lokaal:</u> In deze categorie vinden we vooral kantoorgebruikers met een gemiddeld lokale reikwijdte. Het gaat vaak om kleinere (of middelgrote) eindgebruikers op bedrijventerreinen of in de kleinere kantorgemeenten.	Circa - 50.000 tot -70.000 m ² vvo	Verdunnen met ruimte voor lokaal maatwerk
---	--	---	---

Voor uitzonderingskantoren die geen onderdeel uitmaken van de reguliere kantorenmarkt zoals science locaties (Bio Science Park (Leiden), Technopolis (Delft), Estec en Space Business Park (Noordwijk)) of locaties zoals Erasmus Hoboken (Rotterdam), Internationale Zone en (Oude) Waalsdorperweg (Den Haag), wordt geadviseerd vooral te kijken naar de groeiontwikkeling in combinatie met de specifieke bestemming/doelgroepen voor deze locaties. Ze opereren veelal op (inter)nationale schaal en passen daarmee in de top van de kantorenstructuur.

Bedrijfskantoren (solitaire kantoorpanden op bedrijventerreinen) maken wel onderdeel uit van de behoefte-raming, maar niet van de structuur voor de reguliere kantorenmarkt.

De bovenstaande tabel betekent niet dat harde plancapaciteit om de snelweglocaties, ov-knooppuntlocaties en overige en de kleinschalige kantoorruimte niet meer gerealiseerd kan worden. Bestemmingsplannen kunnen worden uitgevoerd. Aanpassing daarvan is pas aan de orde indien de locaties niet worden opgenomen in de te actuele kantorenvisies

Vraag naar kantoorruimte

De cijfers in de onderstaande tabel zijn cijfers per regio voor uitbreidingsvraag en vervangingsvraag met een minimaal en maximaal scenario.

totale vraag naar kantoorruimte per (sub)regio tot en met 2030 (*1.000 m² vvo)

	Maximaal			Minimaal		
	Uitbreiding	Vervanging	Totaal	Uitbreiding	Vervanging	Totaal
Holland Rijnland	38	229	267	-93	143	51
Midden-Holland	0	152	152	-64	110	46
MRDH			3.395			1.510
Regio Haaglanden	57	3.338	1.941	-969	2.480	863
Regio Rotterdam			1.454			647
Zuid-Holland Zuid	1	203	204	-105	128	23
Provincie Zuid-Holland	95	3.923	4.018	-1.231	2.861	1.630

Bron: Stec Groep, 2017

Regionale kantorenvisies

Met regionale visies voor kantoren stemmen gemeenten in regionaal verband het aanbod af op de vraag. De schaal van deze regionale visies is afgestemd op de markt voor de desbetreffende functie. De provincie is betrokken bij de totstandkoming van deze visies en committeert zich aan de afspraken in de door haar aanvaarde regionale visies. Het is gewenst de regionale visies actueel te houden.

De regio's, gemeenten, experts en andere partners zijn in het voortraject nauw betrokken geweest bij het opstellen van nieuwe behoefte-ramingen kantoren, die door GS is vastgesteld. Vervolgens heeft GS de uitvraag aan de regio's voor 'actualisatie regionale kantorenvisies' vastgesteld. In deze uitvraag staan behoefte-ramingcijfers per gemeente en de regio. De provincie acht het wenselijk dat regionale visies voor kantoren afgestemd worden op deze behoefte-ramingen. Aanvullend kan het

Programma ruimte ook kwalitatieve- en locatiecriteria formuleren als uitgangspunten voor de regionale visies.

In de uitvraag aan de regio's heeft de provincie Zuid-Holland de regio's gevraagd om in te gaan op:

1. Visie op kwaliteit en kwantiteit van de bestaande kantorenvorraad, inclusief aanpak leegstand
2. Gevolgen van de visie op de bestaande kantorenvorraad voor toekomstige kwaliteit en kwantiteit en benodigde plancapaciteit, met inachtneming van het kwantitatieve kader zoals opgenomen in de Behoefteraming kantoren Zuid-Holland (Stec, 2018)
3. Speciale kantorenlocaties vanuit ruimtelijk beleid
4. Visie op duurzaamheid (bijvoorbeeld energieverbruik van kantoren).

De provincie heeft een verwijzing naar de Ladder voor duurzame verstedelijking opgenomen in de Verordening ruimte. De onderbouwing conform de Ladder voor duurzame verstedelijking vormt een belangrijk uitgangspunt bij het opstellen van regionale visies. Als het plan qua regionale behoefteraming past in een actuele regionale visie die de instemming heeft van GS, kan daarnaar worden verwezen bij de beschrijving van de behoefte als bedoeld in de Ladder voor duurzame verstedelijking. Gedeputeerde Staten kunnen bij de aanvaarding van een regionale visie aangeven in hoeverre de Ladder voor duurzame verstedelijking op regionaal niveau volgens de provincie geheel of gedeeltelijk is doorlopen. Naast het toepassen van de Ladder voor duurzame verstedelijking wil de provincie de ruimte beter benutten door in te zetten op transformeren, herstructureren en verdichten bij voorkeur binnen de invloedsgebieden van de stations en haltes van Stedenbaan.

De provincie hanteert een vijfjaarstermijn voor de actualisatie van de behoefteramingen voor kantoren. Op de huidige kantorenvisies is door Gedeputeerde Staten gereageerd met aanvaardingsbrieven waarvan de geldigheid is verlengd tot 1 juli 2019. De uitvraag voor het actualiseren van de kantorenvisies is door GS in juli 2018 aan de regio's verstuurd. Regio's dienen deze actualisatie voor 1 maart 2019 in te dienen.

Beleidsrijk vanuit Verstedelijking

Proces en participatie leidend tot de beleidswijziging

Betreft een verdere uitwerking van de discussienota Verstedelijkingsopgave Zuid-Holland, welke binnen de commissie Ruimte en Leefomgeving op 7 februari 2018 is besproken.

Verstedelijking en wonen

Was:

De werkwijze was altijd dat de provincie een uitvraag doet, dat regio's op basis daarvan regionale woonvisies en regionale woningbouwprogramma's opstellen, dat wij die dan beoordelen en deze al dan niet aanvaarden.

Wordt:

De provincie voorziet op regionaal niveau, samen met gemeenten, marktpartijen en woningbouwcorporaties, in voldoende en passende woningen voor de verschillende doelgroepen, waaronder de doelgroepen van het huurbeleid. Hierbij gaat de voorkeur uit naar nieuwe woningbouw binnen bestaand stads- en dorpsgebied en georiënteerd op hoogwaardig openbaar vervoer. De provincie is terughoudend over het toevoegen van nieuwe woningbouwlocaties buiten bestaand stads- en dorpsgebied en vragen om de bodemdalingsgevoeligheid van een gebied expliciet mee te wegen.

De provincie heeft de ambitie om alle woningen in Zuid-Holland in 2035 CO²-neutraal en vóór 2050 klimaatrobust ingericht en ingepast te laten zijn. Nieuwe woningen dragen bij aan een aantrekkelijke woon- en leefomgeving in Zuid-Holland. Nieuwe woningen zijn energieneutraal of leveren energie en zijn toegerust op de gevolgen van klimaatverandering (heftige regenbuien, perioden van droogte en hittestress) en bodemdaling. Gemeenten maken in samenspraak met de provincie regionale woonvisies en regionale woningbouwprogramma's waarin bovengenoemde doelstellingen zijn uitgewerkt.

Nieuwe maatregelen binnen 'Verstedelijking en wonen':

Nadrukkelijker is verwoord dat regionale woonvisies en regionale woningbouwprogramma's door de gemeenten in samenspraak met de provincie worden gemaakt. De ambitie om vóór 2050 woningen klimaatrobust ingericht en ingepast te laten zijn is toegevoegd (conform Nationaal Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie). De provincie doet dus geen formele uitvraag meer. We brengen onze punten gedurende het opstellen/aanpassen van de visie of het programma in. En als de visie/het programma gereed is, dan sturen we nog een brief waarin we de gemaakte afspraken opschrijven. Daarin staat ook waarmee de provincie wel en niet kan instemmen.

De provinciale Woningbehoefteverkenning Zuid-Holland is voor de provincie uitgangspunt voor gesprek over de kwalitatieve en kwantitatieve behoefte met de regio's. De Woningbehoefteverkenning is mede gebaseerd op het landelijke woningbehoefteonderzoek (het WoON), de provinciale Bevolkingsprognose (BP) en de Woningbehoefteraming (WBR). Op dit moment wordt bekeken of deze manier van invulling van de woningbehoefteverkenning aanpassing behoeft. Hierom is er voor gekozen om de invulling van de woningbehoefteverkenning niet nader te omschrijven.

Beleidsrijk vanuit Wegen- en Vaarwegen

Verordening artikel Wegen- en Vaarwegen

Proces en participatie leidend tot de beleidswijziging:

Het proces leidend tot deze beleidswijziging is voortgekomen uit de wens om de provinciale wegen- en vaarwegenverordening samen te voegen tot één integrale infrastructurele verordening. De doelen daarbij waren het verminderen van administratieve lasten (we verlenen nu zo'n 3000 tot 4000 toestemmingen per jaar), de gebruikersvriendelijkheid van onze regels verhogen en helderheid voor initiatiefnemers bieden zonder de bescherming en het veilige en doelmatige gebruik van provinciale infrastructuur te compromitteren. Tevens was de ambitie om met deze beweging vooruit te lopen op de Omgevingswet, zie ook de brief aan Provinciale Staten van 15 december 2017 (PZH-2017-614427246). Het proces voor de totstandkoming van de provinciale Omgevingsverordening vooruitlopend op de Omgevingswet kwam voor deze ambities dan ook op het juiste moment. De Wegen- en Vaarwegenverordening konden op deze wijze meteen in het grotere geheel van de Omgevingsverordening worden ingepast. De concepten voor deze regelingen zijn na intensieve consultatie van de diverse ontheffing- en vergunningverleners bij onze uitvoerende dienst Beheer Infrastructuur per activiteit tot stand gekomen. Participatie van gebruikers is voor deze wijziging overwogen maar niet expliciet uitgevoerd gezien het inhoudelijk neutrale karakter van de wijziging. Daarnaast is de gebruiker elke keer een ander. Het betreft bijvoorbeeld vaak een burger die een ontheffing voor een ligplaats vraagt, dit doet een burger doorgaans één keer. Wel is het proces van aanvraag tot verlening doorlopen (een klantreis), dit heeft geleid tot de ambitie om veelvoorkomende activiteiten in aanmerking te laten komen voor een meldingsplicht. Onze professionele partners, provincies, gemeenten, waterschappen en belangenorganisatie, worden gedurende de inspraakperiode geïnformeerd.

Was:

Wegenverordening en Vaarwegenverordening

Wordt:

Integratie van wegen- en vaarwegenregime naar een regime voor infrastructuur als onderdeel van de Omgevingsverordening. Vereenvoudiging van het toestemmingensysteem; van ontheffingen én vergunningen is er straks alleen nog maar een vergunningstelsel voor activiteiten op provinciale infra. Dit bestaat een zorgplicht voor provinciale infrastructuur, een aantal meer generieke bepalingen over activiteiten (paraplu-werking) en een aantal specifieke bepalingen over activiteiten die expliciete aandacht behoeven (bv. stremmen of belemmeren van de scheepvaart). Met de nieuwe regeling voor infrastructurele activiteiten worden geen grote veranderingen met betrekking tot de inhoud van het thans geldende regime beoogd. Wel wordt er een bevoegdheid voor gedeputeerde staten gecreëerd om met nadere regels de veelvoorkomende activiteiten vrij te stellen van de vergunningplicht en meldingsplichtig te maken. Het aantal besluiten kan daardoor naar verwachting worden verminderd en de besluitvorming zelf kan worden gestroomlijnd. Op dit moment wordt nagedacht over een meldingstelsel voor uitwegen van percelen, kabels en leidingen, reclame in abri's, bermmonumenten, (tijdelijke) aanduidings- en verwijsborden (voor evenementen) en middeneilanden. De regelingen daarvoor volgen na vaststelling van de Omgevingsverordening. Voor de regeling van het gebruik van infrastructuur wordt daarmee al vooruitgelopen op het bredere palet instrumenten die met de Omgevingswet tot het standaardinstrumentarium zullen gaan behoren.